

**Hadeland og
Ringerike
Avfallsselskap**

Årsrapport 2021

Post- og besøksadresse

Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS
Musmyrveien 10
3520 Jevnaker

Telefon

61 31 47 20
Org. nr.
966 494 816

E-post

firmapost@hra.no

Nettside

www.hra.no

Innhold

Innhold.....	2
Figurliste	3
Generalforsamling og styre i HRA AS	3
Generalforsamling	3
Styret	3
Administrasjon, kontor, eiendom	4
Utleie lokaler/tomt	4
Strategisk kommunikasjon	5
Saksbehandling.....	5
Undervisning og opplæring – Den SirkuLære skolesekken.....	6
Oversikt over besøk tidligere år:	7
Innsamlet avfall i eierkommunene	8
Gjenvinningsstasjoner	11
Fordeling av avfallsmengder 2021	12
Nye aktiviteter i 2022	13
Økonomiske resultater	14
Årsberetning 2021	15
1 Virksomheten.....	15
2 Generelt.....	15
3 Økonomi	16
3.1 Finansiell risiko	16
4 Miljørapportering	18
4.1 Organisasjon og arbeidsmiljø	18
4.2 Avvik.....	20
4.3 Miljøaspekt	20
4.4 Skader og ulykker.....	20
4.5 Råvarebruk og energi	20
4.6 Utslipp av drivhusgasser.....	20
4.7 Utslipp av luktenheter	21
4.8 Støy og støv	21
4.9 Utslipp til vann	21
4.10 Farlig avfall/generelt avfall fra egen bedrift	21
4.11 Transport og utslipp.....	22
4.12 Miljøstyring	22
4.13 Forebyggende tiltak, beredskap og varsling.....	22
4.14 Økonomisk sikring av etterdrift av deponi	22

4.15 Stikkprøver	22
5 Utsiktene for 2022.....	23
Resultatregnskap	25
Balanse	26
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	29
Noter til årsregnskap og konsern 2021	30
Revisjonsberetning BDO.....	39

Figurliste

Figur 1 - Purring/inkasso 2021	4
Figur 2 - Oversikt undervisning 2011-2021	7
Figur 3 - Antall besøkende klasser og elever	7
Figur 4 - Innsamlet avfall fra husholdninger	8
Figur 5 - Utvikling glass og metall (tallene viser sum av henteordning og glass/metall-kontainere) ..	8
Figur 6 – Fordeling mellom fraksjonene, i kg.....	9
Figur 7 - Materialgjenvinning og forbrenning	9
Figur 8 - Manglende tømning husholdning	10
Figur 9 - Antall besøk.....	11
Figur 11 – Fordelingen av avfallsmengder HRA (tonn og %-vis)	12
Figur 12 - Resultat 2021	14
Figur 13 - Omsetningsfordeling 2021	14

HADELAND OG RINGERIKE AVFALLSSELSKAP AS

OPPSUMMERING 2021

Generalforsamling og styre i HRA AS

Generalforsamlingen er HRAs øverste organ, og består av ordførere fra våre fem eierkommuner Gran, Hole, Jevnaker, Lunner og Ringerike.

Generalforsamling

Ordførere i eierkommunene.

Navn:	Kommune:	Tidsrom:
Randi Eek Thorsen	Gran	01.01 – 31.12
Harald Tyrdal	Lunner	01.01 – 31.12
Morten Lafton	Jevnaker	01.01 – 31.12
Kirsten Orebråten	Ringerike	01.01 – 31.12
Syver Leivestad	Hole	01.01 – 31.12

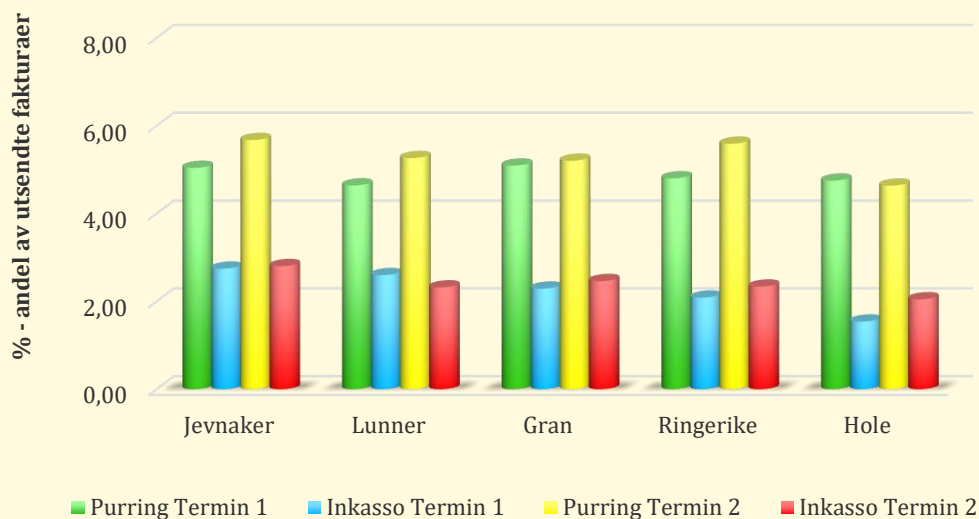
Styret

Ole Petter Løbben	Ringerike	Styreleder	01.01 – 31.12
Vibecke Olsen	Jevnaker	Nestleder	01.01 – 31.12
Janne Bjørntvedt Buhaug	Gran	Styremedlem	01.01 – 31.12
Ulf O. Rogneby	Lunner	Styremedlem	01.01 – 31.12
Karen Skjånes	Hole	Styremedlem	01.01 – 31.12
Jarle Bakken	Ansattvalgt medlem	Styremedlem	01.01 – 31.12

Administrasjon, kontor, eiendom

HRA fakturerer selv alle sine abonnenter. Fakturering skjer med to terminer pr. år for husholdninger og én gang årlig for fritidsboliger, totalt ca. 56 000 fakturaer. HRA har avtale med Argus Kreditt på Hønefoss, som overtar innkreving av manglende innbetalinger. Det er viktig at vi har gode rutiner på innkreving av gebyr, og at abonnentene får rettferdig oppfølging ved manglende betaling. Sammenlignet mot fjoråret ser HRA en marginal økning i antall purringer og inkassosaker kommunevis og totalt sett. En økning har vært forventet med tanke på årene vi har bak oss med pandemi og permitteringer.

Purring/inkasso 2021

Figur 1 - Purring/inkasso 2021

HRA tilbyr alle abonnenter forskjellige betalingsløsninger som f.eks. avtalegiro, e-Faktura og EHF-faktura.

Utleie lokaler/tomt

- Norsk Gjenvinning AS har i 2021 som tidligere år leid areal til sortering av næringsavfall.
- HRA Transport AS har i 2021 disponert kontorer, spiserom og dusj/garderobe.

Strategisk kommunikasjon

Vår nye kommunikasjonsrådgiver hadde sitt første hele arbeidsår. Dette har virkelig gitt resultater både i satsingen på undervisning og opplæring, og i form av en mer helhetlig og systematisk kommunikasjon for å bedre kildesorteringen.

I 2020 lanserte kildesorteringsstiftelsen Loop og Avfall Norge 61 symboler for kildesortering. Symbolene skal brukes over hele landet, med felles farger og symboler. Intensjonen er at innbyggerne finner det samme symbolet fra produkt, til avfallsbeholder og gjenvinningsstasjon. Hele Norden har nå blitt en del av denne. Også lokalt har vi jobbet mye innenfor kommunikasjon, både på planleggings- og produksjonssiden. Alle innlegg i sosiale medier følger fargene fra merkeordningen, alle nye dunker og beholdere merkes med nye merker og en rekke produkter (som miljøposer for matavfall og poser til plastemballasje) har fått ny design. Vi har også utformet nye guider for kildesortering og inkluderte den nye merkeordningen i undervisningsopplegget. Kommunikasjonsavdelingen leder prosjekt med utforming av skilting på gjenvinningsstasjoner, hvor vi ser på hele brukerreisen mht. rekkefølge på fraksjonene.

Innleggene i sosiale medier er profesjonalisert. Vi opplever i likhet med andre bedrifter at det er blitt vanskeligere å nå gjennom med innlegg, og at treffsikkerhet og rekkevidde krever kompetanse og sponning av innlegg. Annonseprisene er langt lavere, og treffsikkerheten langt større enn tradisjonell avisannonsering.

Vi legger også vekt på god informasjon knyttet til prosjekter og endringer i renovasjonstilbude. Den største endringen i 2021 var fjerningen av den faste hentedagen. Tidligere har bevegelige helligdager ført til at arbeidsmengden har vært stor for renovatørene. Endringen ble gjort for å redusere arbeidsbelastningen for renovatørene i de store høytidene. Vi utarbeidet en kommunikasjonsplan for endringene og informerte i alle kanaler; fra media til sms og lapper på dunkene.

Koronarestriksjoner førte til at vi heller ikke i år fikk gjennomført så mange fysiske foredrag og direktemøter med kundene som planlagt. Selv om Ringeriksdagen og andre store arrangementer ble avlyst, fikk vi til noen møter med lokale lag og organisasjoner, om enn ikke i så stor utstrekning vi skulle ønske.

Antall medieomtaler ligger jevnt med tidligere år. Vi er fornøyde med 24 redaksjonelle artikler i de to lokalavisene våre; i snitt én pr. avis pr. måned. Vi ønsker å ha en åpen, ærlig og forklarende tilnærming til media, også i spørsmål som kan oppfattes som kontroversielle. 6 av omtalene var resultatet av aktive innsalg fra vår side. Blant annet inviterte vi media til å delta da vi gjennomførte plukkanalyse på husholdningsplast, og da vi åpnet nye pilotanlegg for kildesortering for hyttekunder i Gran og Lunner/Jevnaker.

Saksbehandling

Innenfor saksbehandling har avdelingen videreutviklet samarbeidet med HRA Transport (nå transportavdelingen). Vi har fortsatt arbeidet med å forbedre arbeidsdagen til renovatørene. Derfor har vi bl.a. etablert flere nye og tryggere hentesteder, ut fra rammene renovasjonsforskriften gir. Det største prosjektet i så måte var innføringen av fire felles hentesteder for rundt 280 husstander i Gruakollen på Lunner. Veiene ble i sin tid etablert som gangveier i et bilfritt bomiljø, og stedet har ofte mye snø om vinteren. Det har gjennom årene ført til krevende kjøre- og arbeidsforhold, med fare for liv og helse – spesielt for myke trafikanter i området. Omleggingen krevde omregulering og omfattende kommunikasjon med innbyggere og berørte parter. Samarbeidet med Gruakollen

grendelag og Lunner kommune har vært upåklagelig godt i denne prosessen.

Tre av fem kommuner vedtok å sende høringsforslaget til ny renovasjonsforskrift til politisk behandling høsten 2021. Det var ved årsskiftet kommet 39 merknader fra til sammen 7 høringsinstanser. Målet er at ny forskrift blir vedtatt i kommunestyrene og kan tre i kraft fra 1.1.2023.

Undervisning og opplæring – Den Sirkulære skolesekken

Målet med utstrakt undervisning og opplæring er å bidra til å nå målene innenfor selskapsstrategiens fokusområde materialgjenvinning og ombruk, samt strategiens mål om å styrke HRAs omdømme.

Etter å ha gjennomført undervisning for 4. klasser siden 2003 har vi for første gang laget en strategi for satsingsområdet, kalt «Den sirkulære skolesekken». Etter koronapause i 2020, var vi heldige og fikk gjennomført nesten alle planlagte besøk før samfunnet igjen ble nedstengt i slutten av november. Opplegget for 4. trinn er videreutviklet fra året før, og vi bruker i større grad enn før egne fagfolk på ruten utendørs.

Da koronarestriksjonene tillot det, har vi også holdt undervisningsopplegg for voksenopplæringen i Gran og Lunner. Vi har også etablert et samarbeid med flyktningetjenesten, hvor vi er inne allerede ved bosettingen av flyktninger. Selve undervisningen er flyttet ut av klasserommet og til Roa gjenvinningsstasjon, hvor vi har fått låne møterom i tillegg til praktisk opplæring utendørs. Opplegget evalueres, og planen er å rulle ut dette også til Ringerikssiden når vi har funnet suksessoppskriften.

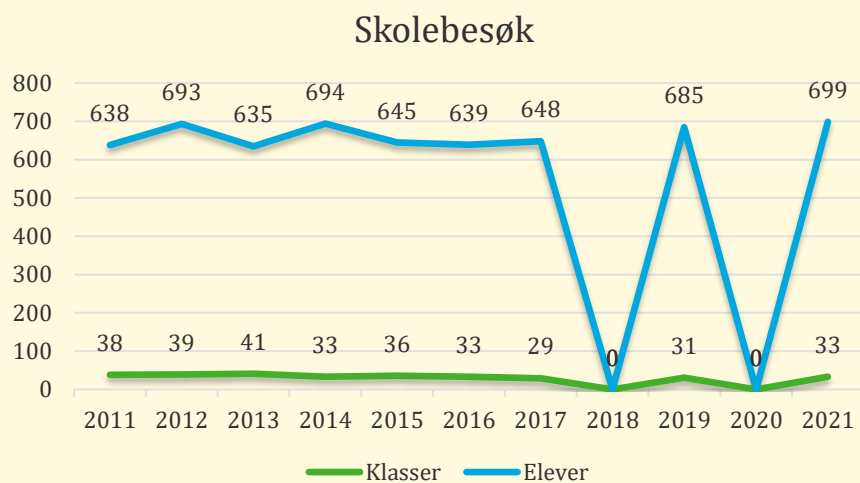
Oversikt over besøk tidligere år:

Merk at 2018 viser 0 besøkende på grunn av ombygging av administrasjonsbygget som gjorde undervisning i 2018 umulig.

År	Skoler	Klasser	Elever	Lærere
2011	27	38	638	75
2012	25	39	693	63
2013	23	41	635	60
2014	25	33	694	57
2015	25	36	645	62
2016	24	33	639	71
2017	22	29	648	62
2018	0*	0*	0*	0*
2019	22	31	685	68
2020	23**	34**	109***	20
2021	23	33	699	81

Figur 2 - Oversikt undervisning 2011-2021

- * Ingen besøk pga. ombygging av administrasjonsbygget
- ** Antall påmeldte skoler/klasser.
- *** Reelt antall inne før avlysning pga. cov.19.

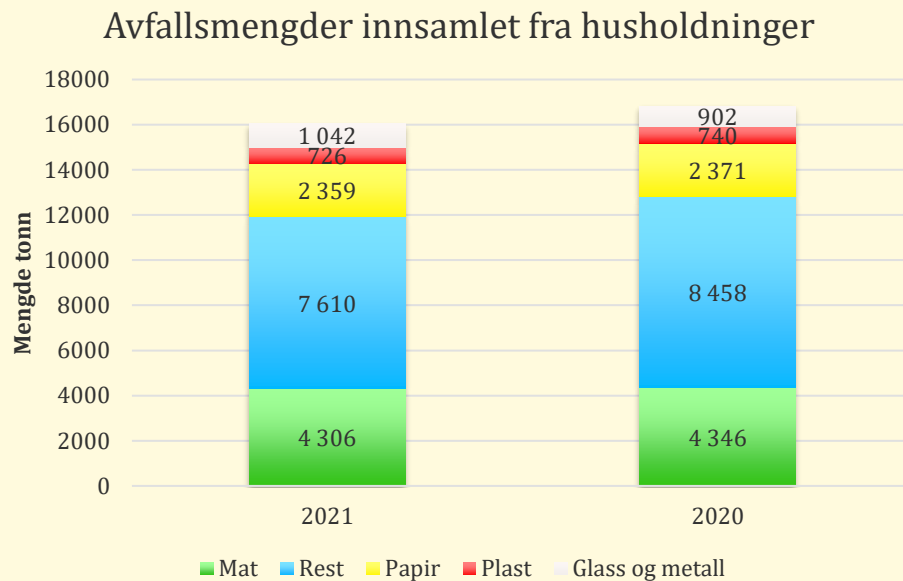
Figur 3 - Antall besøkende klasser og elever

Innsamlet avfall i eierkommunene

I 2021 samlet HRA inn 16 044 (2020: 16 818) tonn på renovasjonsrutene.

Av dette utgjorde restavfallet 7 610 (2020: 8 458) tonn. De ulike fraksjonene ligger relativt stabilt ift. foregående år (se figur 4), men med to markante unntak:

- Glass og metall øker med 15%, og antas å vise full effekt av den nye henteordningen. Se figur 5.
- Mengden restavfall faller med ca 10% til samme nivå som før 2020, noe vi antar viser at «coronaåret» 2020 var et uvanlig år.

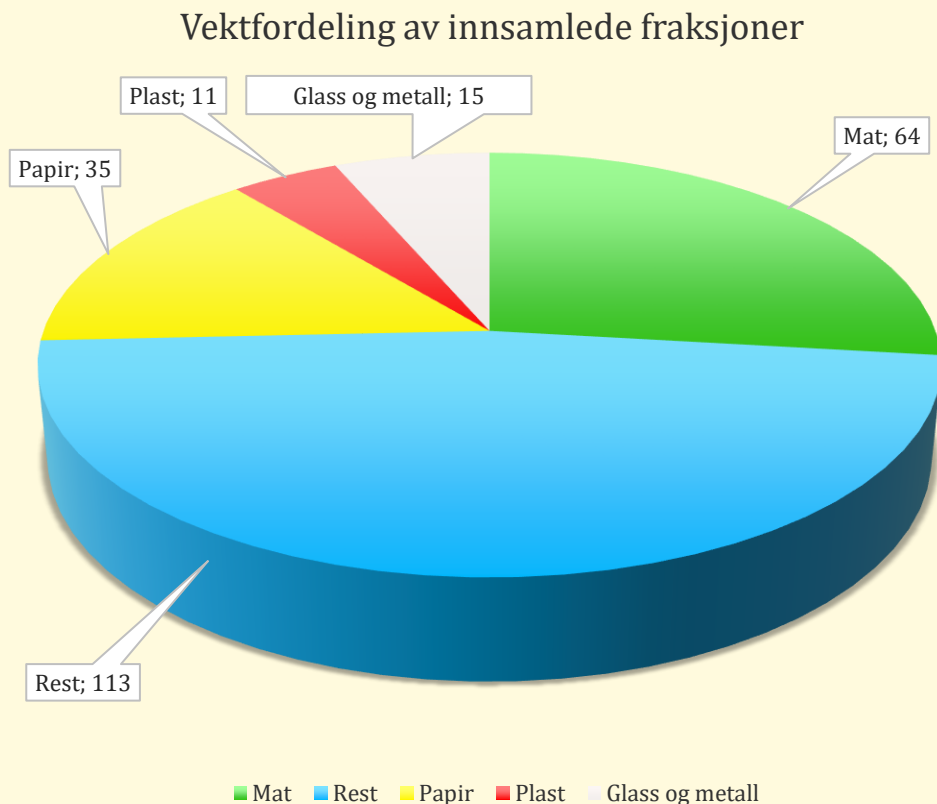

Figur 4 - Innsamlet avfall fra husholdninger

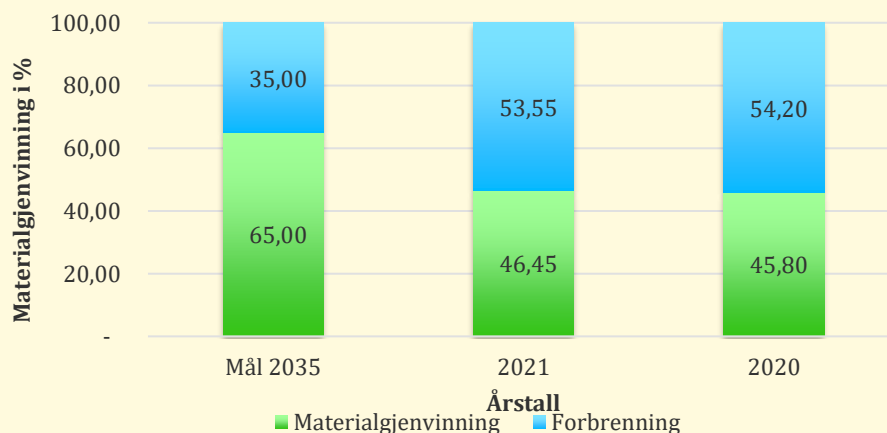
Figur 5 - Utvikling glass og metall (tallene viser sum av henteordning og glass/metall-kontainere)

I figur 6 illustreres fordelingen av fraksjoner innsamlet pr. innbygger. Av innsamlet avfall hos våre abonnenter står restavfallet for omkring 113kg av totalt 238kg, som tilsvarer 47 % av totalt innsamlet pr. innbygger, en nedgang fra foregående år på 3 %.

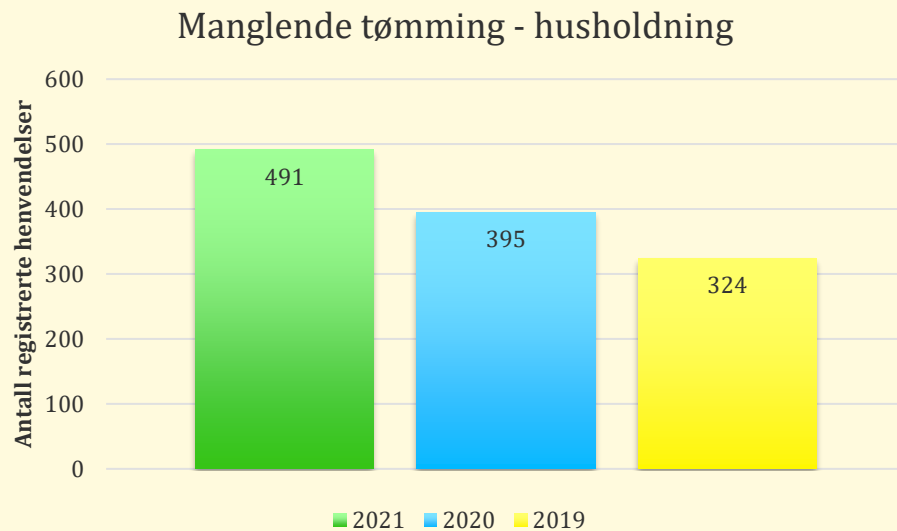
Figur 6 – Fordeling mellom fraksjonene, i kg

HRA har i 2021 utarbeidet en ny selskapsstrategi for årene 2022-2026, og en ledestjerne og overordnet målsetting er å redusere mengden restavfall til fordel for økt materialgjenvinning i årene fremover (65% i 2035), i tråd med nasjonale mål. For 2021 gikk 46,45 % av avfallet vi behandlet til materialgjenvinning (se figur 7), en økning fra 45,80 % i 2020. Økningen kan til dels forklares av redusert mengde restavfall fra henterutene og økning av glass og metall. Det er også nedgang i avfall til deponi som også bidrar positivt.

Figur 7 - Materialgjenvinning og forbrenning

Innsamlingen av avfallet hos våre abonnenter er som i tidligere år, utført av vårt heleide datterselskap HRA Transport AS. Manglende tømninger er registrert nedenfor.

Figur 8 - Manglende tømning husholdning

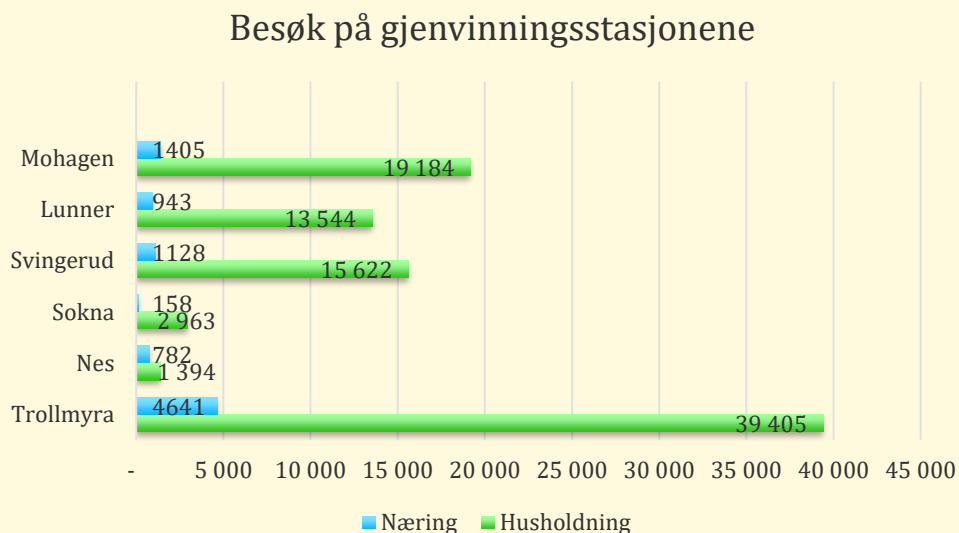
Det er samlet sett oppgang i registrerte henteavvik fra 2019 til 2021. Bak tallene ser det mindre dramatisk ut. Det totale antallet tømninger har økt betraktelig gjennom innføring av henteordning for glass og metall, og i 2021 tømte renovatørene våre 221 559 flere dunker enn i 2019. I perioden har antall abonnenter økt med 792. I 2019 tilsvarte avvikene 0,3 %, mens det i 2021 var 0,4 %. Prosentvis er derfor ikke effekten av disse avvikene store, men like fullt er det en viktig KPI for HRA å følge med på å ha kontroll over. Avvik grunnet manglende henting korrigeres løpende, og de aller fleste innen 48 timer fra meldt avvik.

Gjenvinningsstasjoner

HRA drifter følgende gjenvinningsstasjoner:

Navn:	Sted:	Kommune:	Oppstartet:
Mohagen gjenv.st.	Jaren	Gran	Sep 2015
Lunner gjenv.st.	Roa	Lunner	Jun 1994
Trollmyra gjenv.st.	Bergermoen	Jevnaker	Des 1994
Hole gjenv.st.	Svingerud	Hole	Mai 1995
Nes gjenv.st.	Nes i Ådal	Ringerike	Nov 2000
Sokna gjenv.st.	Sokna	Ringerike	Des 2003

Totalt antall besøk i 2021 var 101 169 (2020: 97 001). Av disse var 92 112 (2020: 87 699) husholdningskunder, og 9 057 (2020: 9 302) næringskunder. Det var med andre ord en økning i besøkende husholdninger på ca. 4,3 % og for næring en nedgang på ca. 3 %. Økningen på husholdningsbesøk skyldes nok som i 2020, noe høyere hjemmeaktivitet under Covid-19 pandemien, men også at HRA er blitt bedre på å registrere alle besøk på stasjonene. I figuren under vises antall besøk pr. gjenvinningsstasjon fordelt på husholdning og næring.

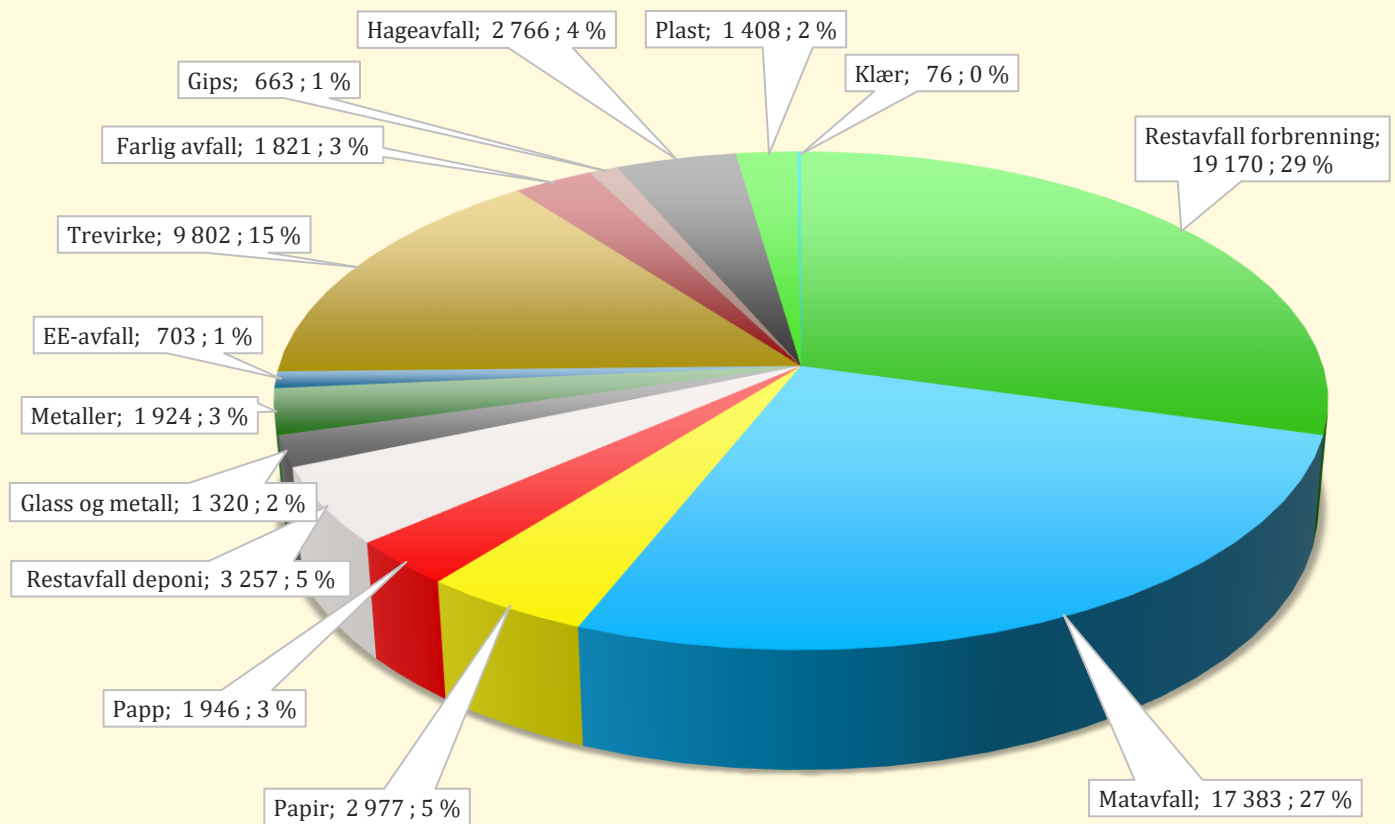

Figur 9 - Antall besøk

Fordeling av avfallsmengder 2021

De totale avfallsmengdene (renovasjon + gjenvinningsstasjoner) og fraksjonsfordelingen viser små endringer fra året før, 63 435 (2020: 64 195). Av de mest vesentlige endringene kan nevnes at restavfallet har gått ned med 5,6 %, og mengden matavfall har gått opp med 6,4 %. Ellers er kaken jevnt over likt fordelt ift. tidligere. Figur 11 under viser totale avfallsmengder i tonn og %, innsamlet og levert til HRA løpet av 2021.

Fordelingen av totale avfallsmengder HRA 2021

Figur 10 – Fordelingen av avfallsmengder HRA (tonn og %-vis)

Nye aktiviteter i 2022

Vi tar med noen hovedoppgaver for 2022.

- HRA Transport AS fusjonerer med HRA AS med virkning fra og med 01.01.2022, og inngår fra dette tidspunkt som egen avdeling i selskapet hetende «transportavdelingen». Å fusjonere føles naturlig for begge selskaper etter mange år med godt samarbeid.
- HRA starter ny næringsvirksomhet gjennom å overta mottaket av usortert næringsavfall fra Norsk Gjenvinning.
- Høsten 2021 vedtok HRAs styre en ny selskapsstrategi gjeldende for perioden 2022-2026. Alle ansatte vil løpet av året jobbe med å utarbeide og iverksette handlingsplaner basert på den nye selskapsstrategien.
- I prosessen med ny strategi, ble det også definert visjon og verdier som skal prege selskapet og aktivitetene i årene framover.
- Etablere «HRA-skolen», et bedriftsinternt kursopplegg for alle ansatte.
- Fortsette digitaliseringsprosjektet og videreutvikle informasjons- og kommunikasjonsarbeidet
- Videreføre prosjektet med utvidet kildesortering for hytter og fritidsboliger.
- Videreutvikle skolesamarbeidet.
- Oppgradere skilting og øke servicegraden på gjenvinningsstasjonene.
- Redusere, aller helst eliminere alle systematiske luktutslipp fra biogassanlegget.
- Revidere forretningsstrategien for biogassvirksomheten, knyttet til at 10-års-avtalen med Gasum avsluttes i 2023.
- Avslutte revisjonen av eierkommunenenes renovasjonsforskrift.

Økonomiske resultater

Resultatene for 2021 viser et negativt resultat på husholdning på kr 6 604 109. Sammen med gevinst på kalkulert renteinntekt, reduseres selvkostfondet totalt med kr 6 388 158 til kr 7 954 311 pr. 31.12.21.

2021 Etterkalkyle selvkost	Husholdningsavfall	Næringsavfall	Totalt
Gebyrinntekter	96 641 537	0	96 641 537
Øvrige driftsinntekter	15 919 768	45 492 517	61 412 285
Driftsinntekter	112 561 305	45 492 517	158 053 822
Direkte driftsutgifter	107 452 244	45 571 833	153 024 078
Avskrivningskostnad	10 282 277	0	10 282 277
Kalkulatorisk rente (1,96 %)	1 430 893	0	1 430 893
Driftskostnader	119 165 414	45 571 833	164 737 247
Resultat	-6 604 109	-79 316	-6 683 425
Kostnadsdekning i %	94,5 %	99,8 %	95,9 %

Selvkostfond 01.01	14 342 469	0	14 342 469
- Bruk av selvkostfond	-6 604 109	0	-6 604 109
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (1,96 %)	215 951	0	215 951
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	7 954 311	0	7 954 311

Figur 11 - Resultat 2021

Figur 12 - Omsetningsfordeling 2021

Årsberetning 2021

1 Virksomheten

Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS (HRA) omfatter morselskapet og et heleid datterselskap. Datterselskapet, HRA Transport AS, ble etablert i oktober 2017 som en konsekvens av at selskapet som hadde anbudet for innsamlingen gikk konkurs.

HRA har som hovedoppgave å gjennomføre og drifte et renovasjonssystem som oppfyller alle krav til innsamling og behandling av husholdningsavfall i eierkommunene Gran, Hole, Jevnaker, Lunner og Ringerike. Dette omfatter også drift av hovedstasjonen, Trollmyra Avfallsanlegg, på Bergermoen i Jevnaker kommune, samt seks mindre gjenvinningsstasjoner spredt utover HRAs eierkommuner. Disse stasjonene ligger i Mohagen (Gran), Svingerud (Hole), Trollmyra (Jevnaker), Roa (Lunner), Sokna og Nes i Ådal (Ringerike). I tillegg har selskapet mottak av næringsavfall og farlig avfall. Fra 2014 produserer selskapet drivstoff i form av biogass (biometan) fra matavfall.

Datterselskapet HRA Transport AS har som hovedoppgave å hente avfallet hos alle abonnentene i eierkommunene.

HRA har også ansvar for innsamling og transport av kloakkslam fra kommunene Gran, Hole, Jevnaker og Lunner.

Oppgavene skal utføres i henhold til sentrale lover og bestemmelser samt gitte tillatelser fra Statsforvalteren og lokale forskrifter. Morselskapet har hovedkontor på Bergermoen i Jevnaker kommune.

2 Generelt

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte årsregnskapet med resultatregnskap og balanse med tilhørende noter, en fyllestgjørende informasjon om driften i 2021 og status ved årsskiftet.

Årsregnskapet for 2021 er satt opp under forutsetning om fortsatt drift.

HRA defineres som et middels stort foretak. Det er etter regnskapsårets utgang, ikke inntrådt forhold som etter styrets syn har betydning for bedømmelsen av regnskapet.

Det er krav om at selvkostberegninger brukes ved fastsettelse av renovasjonsgebyret. For årets årsoppgjør har vi derfor lagt til grunn ”Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14)”. Dette gir et noe annet resultat enn ved bruk av norsk standard regnskap. Dette fremkommer i notene til regnskapet.

3 Økonomi

Resultatregnskap

Morselskapet hadde en økning i omsetningen fra 146,0 mill. kroner i 2020 til 164,5 mill. kroner i 2021. Årsresultatet før skatt ble på 0,5 mill. kroner, etter skatt ble ordinært resultat 0,5 mill. kroner. Årets overskudd overføres annen egenkapital.

HRA Transport AS hadde en omsetning på 41,0 mill. kroner i 2021, opp fra 37,0 mill. kroner i 2020. Årsresultatet før og etter skatt ble 0,2 mill. kroner. Samlet for konsernet ble driftsinntektene for 2021 på 164,5 mill. kroner. Resultat før skatt ble 0,7 mill. kroner.

Kontantstrømoppstilling

Morselskapets likviditetsendring fra operasjonell virksomhet var på 15,0 mill. kroner, og netto reduksjon i kontanter var 4,8 mill. kroner. For konsernet var likviditetsendringen fra operasjonell virksomhet på 18,0 mill. kroner, og netto reduksjon i kontanter var 7,9 mill. kroner.

Likviditet

Morselskapets kortsiktige gjeld var 29,8 mill. kroner pr. 31.12.2021. Dette utgjør 26,7 % av samlet gjeld, mot 20,3 % pr. 31.12.2020. Kortsiktig gjeld går opp med 20,9 %, mens sum gjeld går ned med 7,9 %.

Likviditetsbeholdningen var 35,2 mill. kroner pr. 31.12.2021, som tilsvarer 22,1 % av totalkapitalen.

Konsernets kortsiktige gjeld var 31,9 mill. kroner pr. 31.12.2021. Dette utgjør 25,0 % av samlet gjeld. Likviditetsbeholdningen var 41,4 mill. kroner pr. 31.12.2021, som tilsvarer 23,6 % av totalkapitalen.

Soliditet

Morselskapets totalkapital var ved utgangen av året 159,3 mill. kroner sammenlignet med 168,4 mill. kroner i 2020. Egenkapitalen utgjør 29,8 % av totalkapitalen mot 27,9 % for 2020.

Konsernets totalkapital var ved utgangen av året 175,2 mill. kroner. Egenkapitalen utgjør 27,0 % av totalkapitalen.

3.1 Finansiell risiko

Renterisiko

Morselskapet og konsernet er eksponert for risiko knyttet til endringer i rentenivå. Morselskapet har en langsiktig gjeld til kredittinstitusjon på 69,0 mill. kroner. Konsernet har en langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner på 83,0 mill. kroner.

Kredittrisiko

Morselskapet og konsernet har store løpende kundefordringer. Basert på erfaring gjennom flere år har ikke fordringene utgjort noen stor risiko. Styret så på situasjonen etter coronavirus-utbruddet med en viss bekymring når det gjelder utestående kundefordringer, men foreløpig indikerer det ingen vesentlig forskjeller i manglende betalinger, purringer og inkasso.

Likviditetsrisiko

Morselskapets og konsernets likvide midler er plassert i bank med flytende rente. Innskudd pr. 31.12.2021 var 35,2 mill. kroner for morselskapet og 41,4 mill. kroner for konsernet. Bankinnskudd varierer i takt med tidspunktene for fakturering.

Markedsrisiko

Virksomheten knyttet til monopoldelen – husholdningsavfallet – har vært stabil etter fjorårets økning grunnet korona og utstrakt grad av hjemmekontor o.l. Det samme er innhenting av avfall i regi av datterselskapet HRA Transport AS.

4 Miljørapportering

4.1 Organisasjon og arbeidsmiljø

Organisasjon

Organisasjonen har vokst i 2021 blant annet ved at det er ansatt i ny stilling en prosjektmedarbeider knyttet til hytterrenovasjon, i morselskapet. I HRA Transport jobbes det aktivt mot å styrke bemanningen med relevant kompetanse med førerkort klasse C og yrkessjåførkompetanse (YSK).

Lokaler

Administrasjonen i HRA og HRA Transport har jobbet i nyrenovert administrasjonsbygg i snart tre år nå og selskapene ser gode effekter av dette. Ansatte så vel som besøkende trives i lyse og moderne omgivelser. Små tilpasninger som må til, gjøres fortløpende. Resultatet av nytt bygg er at det har gitt medarbeiderne vesentlig bedre arbeidsforhold, HRA Transport har fått gode garderobe- og sanitærforhold, samt at fasilitetene for besøkende skoleklasser m.m. er langt bedre tilrettelagt. I tillegg er det etablert et kantinetilbud. HRA håpet å benytte fasilitetene mer utbredt i 2021 etter et 2020 med mye nedstengninger. Dessverre har ikke selskapene fått benyttet lokalene så mye som ønsket heller i 2021 grunnet Covid-19, men håper å returnere til normal virksomhet i 2022.

Sykefravær og helse

Fravær med egenmelding er lavt, men noe høyere fra foregående år. HRA arbeider aktivt for å holde egenmeldinger på et så lavt nivå som mulig. Egenmeldinger utgjør 0,78 %. Dette inkluderer ikke egenmelding ved syke barn. Samlet fravær pga. syke barn utgjør 56 dager. Fravær med sykmelding er på 4,5 %, opp fra 2,8 % i 2020. Vi kan ikke se at det er noen spesielle sammenhenger mellom fravær og jobbsituasjon, men merker som mange andre bedrifter økt fravær grunnet Covid-19.

Bedriften har eget arbeidsmiljøutvalg, og har to verneombud for henholdsvis kontor- og driftsmiljø. Bedriften har en stabil bemanning, og det er styrets oppfatning at arbeidsmiljøet er godt.

I samarbeid med Avonova settes det årlig opp en virksomhetsplan for helse, miljø og sikkerhet. I 2021 har vi gjennomført:

- Tilbud om helseundersøkelse for alle ansatte.
- Tilbud til alle ansatte for nødvendige vaksinasjoner.

I samarbeid med BDO gjennomførte HRA og HRA Transport medarbeiderundersøkelsen «Kulturstyrk» i 2020. Som resultat av denne undersøkelsen ble det nedsatt en kjernegruppe som arbeider aktivt for å ivareta og styrke det allerede gode arbeidsmiljøet vi har i bedriften. Dette ble fulgt opp med en pulsundersøkelse utført av BDO i 2021. Pulsundersøkelsen ga oss gode indikasjoner på at kjernegruppen jobber bra med implementeringer av ønskede tiltak.

Likestilling og diskriminering

HRA har 9 kvinner blant 39 ansatte (23 %). 1 av 4 i ledende stillinger er kvinner. 8 av 34 i øvrige stillinger er kvinner. HRA har ingen ansatte i deltidsstillinger, men har 8 tilkallingsvikarer der 1 av disse er kvinne.

Styret består av tre kvinner og tre menn, 40 % mannsandel blant aksjonærvalgte styremedlemmer. Selskapet har i løpet av 2021 ansatt 1 ny kvinne, en driftsoperatør. Det er krevende å få kvinnelige søkere til stillinger som driftsoperatør, men HRA oppfordrer kvinner aktivt til å søke slike jobber når det rekrutteres etter nye medarbeidere. Det legges aktivt til rette for at kvinner så vel som menn kan arbeide hos HRA.

Selskapet arbeider for å fremme diskrimineringslovens formål innenfor vår virksomhet, og for å hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Dette gjelder alle deler av virksomheten. HRA jobber aktivt for å følge lovverket når det gjelder blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og tiltak for å unngå trakassering.

HRA's personvernerklæring beskriver hvordan opplysninger som potensielt kan være grunnlag for diskriminering blir behandlet. Denne erklæringen finnes på HRA's hjemmesider.

Medarbeiderundersøkelsen utført i 2020 og pulsundersøkelsen utført i 2021 har ikke avdekket noe som tilsier at ansatte er utsatt for diskriminering. Kjernegruppen som ble opprettet etter medarbeiderundersøkelsen rapporterer og tar initiativ til eventuelle endringer i samråd med selskapets ledergruppe.

Arbeidet med likestilling og diskriminering er viktig for HRA. Tillitsvalgte, verneombud og arbeidsmiljøutvalget gir viktige bidrag til at dette er prioriterte oppgaver i bedriftens daglige liv.

Redegjørelse for lønnsforskjeller i HRA:

Stillingsgruppe	Antall kvinner	Antall menn	Andel kvinner	Lønn kvinner som andel av menns lønn. >100 % = Kvinner høyere lønn enn menn
Ufaglærte	2	9	18,2 %	95 %
Faglærte	5	12	29,4 %	108 %
Ledergruppe	1	3	25,0 %	92 %
Total	8	24	25,0 %	98 %

*daglig leder er ikke medregnet i tabellen

4.2 Avvik

Det er registrert 170 avvik i vårt internkontrollsystem i 2021. Alle avvik er lukket pr. 31.12.2021. Avvik ligger i databasen med forklaringer og tiltak. (Kundeavvik knyttet til renovasjonstjenestene rapporteres i eget avvikshåndteringssystem!)

4.3 Miljøaspekt

Miljøaspekt er produkter/tjenester som kan påvirke det ytre miljø.

Vi har registrert 14 miljøaspekt med beskrivelse av miljøpåvirkning, status og betydning. Dette er utslipp til grunn og utslipp av drivhusgasser og lukt som bedriften følger spesielt opp i henhold til utslippstillatelser og hensyn til naboer. Miljøaspektene er dokumentert i vårt internkontrollsystem.

4.4 Skader og ulykker

Det er i 2021 registrert 1 ulykke med fravær, og 10 nesten-uhell. Ulykken med fravær omhandler en episode hvor en ansatt fikk fingeren i klem under arbeid med en container. Verneutstyr ble benyttet, men det klarte ikke å forhindre skade på personen som var involvert. Alle nesten-uhell er godt ivarettatt med tiltak for å redusere ulykkesrisiko..

4.5 Råvarebruk og energi

Gass fra nedlagt deponi er energikilde til oppvarming av biogassprosessen og bygningsmasse. Gassuttaket fra deponiet er på ca. halve mengden av foregående år. Nivået er vesentlig lavere enn det som ble forventet etter etablering av nye gassbrønner i 2017. Tilleggsoppvarming skjer ved bruk av rågass fra biogassanlegget og oljefyr. Et nytt flisforbrenningsanlegg er under bygging, og vil stå driftsklart i løpet av første kvartal 2022. Dette vil redusere bruk av fossilt brensel og øke mengden salgbar biogass.

4.6 Utslipp av drivhusgasser

Metan fra nedlagt deponi som evt. lekker ut mellom gassbrønnene på deponiet vil inneholde ca. 42 % metan (CH₄), ca. 50 % karbondioksid (CO₂), små mengder nitrogen og sporstoffer. Vi registrerer årlig lekkasjeområder og utfører tiltak. Målinger utført i 2021 viste ingen registrerte utslipp over kvantifiseringsgrense (0,2%).

Biogass som prosesseres hos HRA, inneholder ca. 68 vol-% metan og ca. 32 vol-% karbondioksid. Ved ordinær drift er det evt. bare utlekket metan fra deponiet som bidrar til drivhuseffekt. Karbondioksid som slippes ut fra deponiet og biogassanlegget er biogent og inngår i det naturlige karbonkretsløpet. Metan fra utråtningstankene blir oppgradert til drivstoffkvalitet for kjøretøyer. Avgassene fra forbrenningen av dette metanet er klimanøytrale.

Gass fra brønner i deponiet og biogassanlegget i 2021:

Anlegg	Mengde biogass pr. år i Nm ³		Metan i Nm ³ Til varme		Til drivstoff	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Deponibrønner	201 159	415 316	195 124	394 550		
Biogassanlegg	2 427 900	2 412 500	546 167	227 289	994 338	753 964

4.7 Utslipp av luktenheter

Luktundersøkelser og innrapportering viser en reduksjon i luktutslipp fra Trollmyra siden målingene startet i 2010. Luktutslipp forekommer likevel til omgivelsene. Tidligere er lagertank for flytende gjødsel og omlasting av restavfall utpekt som hovedkilder. Tildekking av gjødseltank ble gjennomført i 2018. Tiltak mot lukt fra omlastingen av restavfall har medført redusert liggetid for restavfall. Ny omlastingshall med luftfilter ble satt i drift på slutten av 2020. En omfattende luktundersøkelse vil bli gjennomført i løpet av 2022.

Luktutslipp fra biogassanlegget er ikke på et tilfredsstillende nivå. I 2021 ble det etablert en prosjektgruppe som skal utrede og gjennomføre konkrete forbedringstiltak knyttet til anlegget og driftsorganisering, slik at luktplager kun skal forekomme ved større uhell og driftsforstyrrelser. Målet er at all prosessventilasjon fra biogassanlegget skal renses i effektive iltre, og ikke spre lukt til naboområdene. Dette arbeidet fortsetter med høy prioritet i 2022.

Kompostering av hageavfall og lagring av hogget trevirke vil også kunne skape lukt, men denne lukta vil av de fleste ikke bli karakterisert som sjenerende.

HRA arbeider videre med å redusere luktplager, og har et system for innrapportering av luktplager. I 2021 ble det rapportert 5 klager på lukt, men dette er ikke et tall som beskriver naboers opplevde ubehag.

4.8 Støy og støv

Det er ikke registrert naboklager knyttet til støy eller støv.

4.9 Utslipp til vann

Vårt deponi ligger i en «dødisgrop» på en morenerygg og har dermed ikke rennende overflatevann inn eller ut av området. Alt vann som renner gjennom gammel fylling uten bunntetting, går ned i grunnvannet. Fra og med 1998 er alt avfall deponert på dobbelt bunntettet område med oppsamling og rensing av sigevann. Vi har flere prøvebrønner hvor det tas prøver fire ganger pr. år. Uttak av prøver nedstrøms i deponiet tas i dag ved grunnvannets utløp i Randselva som er ca. 1 km unna selve deponiet.

Sigevannet blir kontrollert med hensyn på mengder og kjemisk forurensning. Rapport vedrørende grunnvann og rensing av sigevann sendes Statsforvalteren årlig.

Brønner nærmest deponiet viser som ventet noe forurensning. I løpet av 2018 ble det funnet per- og polyfluorerte forbindelser (PFAS) i sigevannet fra deponiet som et resultat av et kartleggingsprosjekt initiert av Miljødirektoratet. Dette resulterte i et pålegg fra Statsforvalteren om å inkludere slike målinger i det årlige programmet. Grunnvannets utløp i Randselva viser langt lavere nivå av PFAS enn ved deponiet, og av en annen type. I 2021 ble det ikke påvist PFAS i utløpet til Randselva. Nytt årlig måleprogram forventes å gi bedre forståelse og evt. bekreftelse på om dette kan være påvirket av annen industri i området.

Utløp i Randselva viser ellers kun små spor av forurensning som ligger innenfor de normer som gjelder. Den biologiske aktiviteten i deponiet er nedadgående. Dette medfører at også forurensning til atmosfære og grunnvann er avtagende.

4.10 Farlig avfall/generelt avfall fra egen bedrift

Egen bedrift har ingen produksjon som genererer farlig avfall. Farlig avfall som leveres av

abonnenter og næringskunder blir sortert, deklarerert, emballert og sendt videre til godkjent mottak for farlig avfall. Farlig avfall består i hovedsak av impregneret trevirke, maling, lakk og lim.

4.11 Transport og utslipp

Transport er en viktig og nødvendig del av avfallshåndteringen, og dette gir vanligvis utslipp av skadelige gasser som CO₂ og NO_x. Renovasjonsbilene som benyttes til innhenting av husholdningsavfallet går i all hovedsak på klimanøytral biogass som er produsert av HRA.

I løpet av 2021 har HRA Transport kjørt litt over ett år med ny og oppdatert bilpark. Dette oppleves moderne og teknologisk riktig for både selskap og den enkelte renovatør. En rulleringsplan på flåten av renovasjonsbiler ble iverksatt fra og med 2021, for å få til en jevn og forsvarlig utskifting av materiell framover i tid.

4.12 Miljøstyring

Strategi og mål er beskrevet i selskapets strategiplan for 2022 - 2026. Informasjon, rutiner og prosedyrer er beskrevet i selskapets kvalitet og miljøsystem. Det er etablert et web-basert internkontrollsystem, basert på NS-ISO 9001 og NS-ISO 14001. Kiwa Teknologisk Institutt hadde oppfølgingsrevisjon av internkontrollsystemet i januar 2020.

4.13 Forebyggende tiltak, beredskap og varsling

Internkontrollsystemet inneholder oversikt over miljøaspekter med tiltak og utbedringer. Beredskapsplan ligger også i systemet med varslingsrutiner og dokumentasjon på gjennomført opplæring/øvelser.

4.14 Økonomisk sikring av etterdrift av deponi

«Stiftelsen etterbruksfond for Trollmyra deponi» ble stiftet 24. januar 2008. Stiftelsen har som formål å sikre etterdrift, samt bidra til ekstraordinær drift av Trollmyra deponi. Stiftelsen ble tilført 1,2 millioner kroner i 2021, og fondet er pr. 31.12.2021 på totalt kr. 15 291 568.

4.15 Stikkprøver

Alle lass med avfall til deponi må deklarerer. Dette sikrer kontroll med hva og hvor mye som deponeres.

5 Utsiktene for 2022

HRA har som hovedoppgave å oppfylle sentrale krav til avfallshåndtering, samtidig som selskapet skal drive forretningsmessig forsvarlig innenfor den konkurranseutsatte delen av vår virksomhet.

Resultatregnskapet for 2021 viser et overskudd, på tross av at selskapet løpet av 2021 har foretatt ekstraordinære nedskrivninger på deler av anleggsparken sin. Dette indikerer at næringsdelen til HRA gikk godt i 2021, til dels pga. meget gode råvarepriser på enkelte fraksjoner, men også på grunn av fornuftig og sunn drift. For 2022 er det budsjettert med underskudd i selvkostregnskapet, da selskapet må tilbakeføre midler fra selvkostfondet til abonnentene i løpet av dette regnskapsåret. HRAs renovasjonsgebyrer er vedtatt å holdes uendret fra 2021 til 2022.

Fra 01.01.2022 fusjonerer HRA og datterselskapet HRA Transport AS, og HRA Transport AS blir til transportavdelingen i HRA. Vi ser frem til å bli én samlet organisasjon, med et enda tettere og bedre daglig samarbeid. I tillegg gir det noen kostnadsbesparelser og nye muligheter for større fleksibilitet og mer effektiv organisering av virksomheten.

I slutten av mars 2022 ferdigstilles et nytt flisfyringsanlegg på HRA. Målet er at dette skal erstatte lavere gassuttak fra deponi enn tidligere antatt. Flisfyringsanlegget vil erstatte bruk av fyringsolje og rågass som varmekilde, noe som både reduserer klimabelastningen og øker mengden salgbar biogass. I starten må HRA kjøpe inn flis eksternt, men det er også planlagt å benytte returtre som brensel.

Det nye tjenestetilbudet med innhenting av glass- og metallemballasje hjemme hos abonnentene ble ferdig utrullet i 2020. Resultatet er svært positivt, men det er fortsatt en del av denne verdifulle fraksjonen å finne i restavfallet.

HRA har i 2021 igjen fått anledning til å ta imot eierkommunenes 4. klassinger, til glede for elever, lærere og ikke minst for oss i HRA. HRA ser frem til å videreutvikle denne arenaen for opplæring i moderne avfallshåndtering i 2022, når samfunnet nå åpner helt opp igjen.

Styret i HRA vedtok høsten 2021 videre vei for HRA i de kommende fem årene. Strategiplanen og hovedmål for perioden 2022-2026 ble vedtatt, og senere presentert for eierkommunene på høstmøtet. Administrasjonen ser frem til å utvikle planen videre gjennom etablering av en god og dynamisk handlingsplan. Dette skal bl.a. hjelpe HRA og eierkommunene å nå de svært høye nasjonale målene som er satt til materialgjenvinning.

I løpet av vinteren 2022 skal flere leverandørkontrakter ut på anbud. Alle er av vesentlige størrelse og dermed viktig for HRAs måloppnåelse, både miljømål og økonomi.

Veisystemet på Trollmyra ble oppgradert og lagt om i 2019, noe som har forbedret trafikksikkerheten vesentlig. Neste trinn i forbedringen av internlogistikken er fornyelse og flytting av veiestasjonen. I dag har HRA en eldre vekt som er for kort for vogntogene. I løpet av 2022 vil veiestasjonen flyttes ned til gjenvinningsstasjonen, og erstattes med en langvekt som også kan betjene moderne modulvogntog. Dette vil gjøre veieprosessen mer effektiv, mer oversiktlig og mer nøyaktig.

Fra 01.01.2020 er HRA, etter «Forskrift om industrivern», blitt industrivernpliktige. HRA er positive til dette, og har etablert et industrivern bestående av et innsatslag på syv personer og en industrivernleder til å lede og koordinere den løpende driften av industrivernet. På grunn av Covid-19 ble det heller ikke i 2021 anledning til å øve som ønsket, selv om vi klarte å gjennomføre en

øvelse med lokalt brannvesen. I løpet av 2022 satser vi på å avholde alle planlagte øvelser, og en storøvelse med lokalt brannvesen.

Fra 1. april 2022 tar HRA over mottak av usortert næringsavfall. Dette er en virksomhet som frem til nå har vært eid av Norsk Gjenvinning gjennom leieavtale med HRA. For HRA blir dette en ny og spennende erfaring og et tilskudd til vår næringsvirksomhet.

Styret og administrasjonen følger utviklingen av Covid-19 pandemien tett og har gjennom pandemiens levetid vist omstillingsevne og handlekraft gjennom flere nedstengninger og tilpasninger. Styret og administrasjonen vil også i fremtiden være raske til å reagere dersom det er nødvendig for å sikre driften og god ivaretagelse av våre ansatte.

Vi har tidligere antatt at det er sannsynlig at Covid-19 pandemien vil få effekt på selskapets inntjening, kostnader og fremtidige investeringer. Resultatet etter snart to år med Covid-19 pandemi, er at virksomheten ble mindre påvirket av pandemien enn hva man fryktet innledningsvis.. Noen utslag har det likevel vært, som høyere aktivitet på gjenvinningsstasjoner, høyere priser på energi, men også høyere inntekter på grunn av økt verdi på enkelte avfallsfraksjoner som eksempelvis papp/papir og metall. Styret anser driften for å være solid og godt rustet til å takle den typen utfordringer som denne pandemien har gitt..

Den 24. februar 2022 invaderte Russland Ukraina. Denne krigen som rammer Ukraina og ukrainere svært hardt, har også fått umiddelbare globale effekter på handel og varepriser. Også HRAs virksomhet vil preges av dette gjennom store prisøkninger på energi og råvarer, samt utfordringer med å skaffe til veie enkelte varer og tjenester. I skrivende stund følger vi situasjonen nøye, håper på fred i Ukraina og vurderer eventuelle nødvendige tiltak for å sikre normal drift og resultatoppgjør.

Jevnaker, 25.03.2022

Ole Petter Løbben
Daglig leder/styreleder

Vibecke Andersson
nestleder

Karen Skjånes
styremedlem

Janne Bjørntvedt Buhaug
styremedlem

Jarle Bakken
styremedlem

Ulf O. Rogneby
Styremedlem

Styrets beretning er elektronisk signert, og inneholder derfor ingen håndskrevne signaturer.

Resultatregnskap
Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS

Morselskap				Konsern	
2021	2020		Note	2021	2020
Driftsinntekter og driftskostnader					
164 539 020	145 764 531	Salgsinntekt	2, 14	164 539 020	145 764 531
78 746	263 100	Annen driftsinntekt		100 179	293 100
164 617 766	146 027 631	Sum driftsinntekter		164 639 199	146 057 631
89 249 121	85 017 097	Varekostnad	3	48 208 631	48 138 828
27 769 255	23 382 669	Lønnskostnad	5	50 850 989	43 819 169
15 068 721	13 174 104	Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	7	20 556 111	19 298 410
3 492 156	0	Nedskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler		3 492 156	0
27 409 866	21 691 614	Annen driftskostnad	5	39 517 129	31 672 552
162 989 118	143 265 485	Sum driftskostnader		162 625 015	142 928 960
1 628 647	2 762 146	Driftsresultat		2 014 184	3 128 671
Finansinntekter og finanskostnader					
139 567	199 726	Annen renteinntekt		165 202	201 272
1 215 024	1 593 932	Annen rentekostnad	14	1 439 025	2 105 320
-1 075 457	-1 394 205	Resultat av finansposter		-1 273 823	-1 904 048
553 190	1 367 941	Ordinært resultat før skattekostnad		740 361	1 224 623
-12 289	322 619	Skattekostnad på ordinært resultat	11	3 217	338 805
565 479	1 045 322	Årsresultat		737 144	885 818
565 479	1 045 322	Avsatt til annen egenkapital		0	0
565 479	1 045 322	Sum disponert		0	0

Balanse
Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS

Morselskap			Konsern	
2021	2020	Note	2021	2020
Eiendeler				
Anleggsmidler				
Immaterielle eiendeler				
3 084 036	2 420 117	11	3 073 716	2 394 725
3 084 036	2 420 117		3 073 716	2 394 725
Varige driftsmidler				
61 496 090	61 615 841	7, 8	61 496 090	61 615 841
38 815 633	45 262 608	7, 8	38 815 633	45 262 608
1 011 366	1 056 106	7, 8, 17	15 243 283	20 839 295
101 323 089	107 934 555		115 555 006	127 717 744
Investeringer				
5 423 705	5 423 705	16	0	0
2 072	2 000		2 072	2 000
568 328	508 653		568 328	508 653
5 994 105	5 934 358		570 400	510 653
110 401 230	116 289 030		119 199 122	130 623 122
Omløpsmidler				
Varer				
95 492	294 933	4	95 492	294 933
95 492	294 933		95 492	294 933
Fordringer				
7 339 456	5 902 925	8	7 339 456	5 902 925
6 193 160	5 345 316		7 112 731	5 854 475
0	479 711		0	0
13 532 616	11 727 952		14 452 186	11 757 400
Bankinnskudd, kontanter o.l				
35 279 122	40 120 657	12	41 448 438	49 363 225
35 279 122	40 120 657		41 448 438	49 363 225
48 907 229	52 143 541		55 996 116	61 415 557
159 308 459	168 432 571		175 195 238	192 038 680

Balanse
Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS

Morselskap			Konsern		
2021	2020	Note	2021	2020	
Egenkapital og gjeld					
Innskutt egenkapital					
3 862 000	3 862 000	Aksjekapital	9, 10	3 862 000	3 862 000
3 862 000	3 862 000	Sum innskutt egenkapital		3 862 000	3 862 000
Opptjent egenkapital					
43 690 807	43 125 328	Annen egenkapital	9	43 468 767	42 731 623
43 690 807	43 125 328	Sum opptjent egenkapital		43 468 767	42 731 623
47 552 807	46 987 328	Sum egenkapital		47 330 767	46 593 623
Gjeld					
Avsetning for forpliktelser					
2 877 087	3 254 488	Pensjonsforpliktelser	15	2 877 087	3 254 488
2 033 855	2 033 855	Andre avsetninger for forpliktelser	6	2 033 855	2 033 855
4 910 942	5 288 343	Sum avsetning for forpliktelser		4 910 942	5 288 343
Annen langsiktig gjeld					
69 063 460	77 135 768	Gjeld til kredittinstitusjoner	8	83 027 747	97 279 631
7 954 310	14 342 468	Øvrig langsiktig gjeld	14	7 954 310	14 342 468
77 017 770	91 478 236	Sum annen langsiktig gjeld		90 982 057	111 622 099

Balanse
Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS

Morselskap			Konsern	
2021	2020	Note	2021	2020
		Kortsiktig gjeld		
19 446 328	16 277 906	Leverandørgjeld	15 643 737	13 251 881
651 630	679 639	Betalbar skatt	11 682 208	700 007
1 751 214	1 692 510	Skyldig offentlige avgifter	4 959 004	4 139 232
115 150	159 504	Kortsiktig konserngjeld	0	0
7 862 619	5 869 106	Annen kortsiktig gjeld	10 686 523	10 443 494
<u>29 826 941</u>	<u>24 678 665</u>	Sum kortsiktig gjeld	<u>31 971 472</u>	<u>28 534 614</u>
<u>111 755 652</u>	<u>121 445 243</u>	Sum gjeld	<u>127 864 471</u>	<u>145 445 056</u>
<u>159 308 459</u>	<u>168 432 571</u>	Sum egenkapital og gjeld	<u>175 195 238</u>	<u>192 038 679</u>

Jevnaker, 25.03.2022

Ole Petter Løbben
Daglig leder/styreleder

Vibecke Andersson
nestleder

Karen Skjånes
styremedlem

Janne Bjørntvedt Buhaug
styremedlem

Jarle Bakken
styremedlem

Ulf O. Rogneby
Styremedlem

Elektronisk signert

Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS

Morselskap		KONTANTSTRØMOPPSTILLING	Konsern	
2021	2020		2021	2020
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
553 190	1 367 941	Resultat før skattekostnad	740 361	1 224 623
-679 639	-866 037	Periodens betalte skatt	-700 007	-894 202
-136 818	-30 000	Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	-158 251	-30 000
15 068 721	13 174 104	Avskrivninger	20 556 111	19 298 413
3 492 156	0	Nedskrivning anleggsmidler	3 492 156	0
199 441	-103 940	Endring i varelager	199 441	-103 940
-1 436 531	694 800	Endring i kundefordringer	-1 436 531	694 800
3 168 422	-3 991 723	Endring i leverandørgjeld	2 391 856	-4 755 729
-5 185 503	2 110 139	Endring i andre tidsavgrensningsposter	-7 018 590	5 065 375
15 043 439	12 355 284	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	18 066 546	20 499 340
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
191 018	30 000	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	291 018	30 000
-12 003 611	-31 338 163	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-12 020 395	-35 728 163
0	0	Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	0	0
-72	0	Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	-72	0
0	0	Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	0	0
0	0	Innbetalinger ved salg av andre investeringer	0	0
0	-159 504	Konsernbidrag ført mot investering i datter	0	0
-11 812 665	-31 467 667	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-11 729 449	-35 698 163
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
-8 072 308	-7 112 308	Nedbetaling av langsiktig gjeld	-14 251 884	-14 102 475
0	18 000 000	Opptak av langsiktig gjeld	0	18 000 000
-8 072 308	10 887 692	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-14 251 884	3 897 525
		Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter		
-4 841 534	-8 224 691	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-7 914 787	-11 301 298
40 120 657	48 345 349	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	49 363 225	60 664 523
35 279 122	40 120 657	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	41 448 438	49 363 225

Noter til årsregnskap og konsern 2021

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for øvrige foretak.

Konsolidering og konsernregnskap

Konsernregnskapet viser virksomheten til morselskapet Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS og det heleide datterselskapet HRA Transport AS.

Det benyttes ensartede regnskapsprinsipper i konsernet. Ved konsolidering er morselskapets kostpris på aksjene i datterselskapene eliminert mot datterselskapenes identifiserbare eiendeler og gjeld på det tidspunkt aksjene ble anskaffet. Merverdier ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld balanseføres som goodwill. Alle interne transaksjoner og mellomværende er eliminert.

Selvkostprinsippet

Etter Forurensningsloven § 34 og Avfallsforskriften § 9-10 plikter HRA, som interkommunalt aksjeselskap, å påse at renovasjonstjenester dekkes etter selvkostprinsippet for monopolvirksomheten. Ifølge Forurensningsforskriften § 11-1 må HRA forholde seg til forskriftens rammer for gebyrberegning. De regnskapsmessige konsekvenser etter selvkostprinsippet er innarbeidet i resultatregnskapet. Viser for øvrig til note 14.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er likestilte kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Driftsinntekter

Salgsinntekter inntektsføres i takt med levering. Annen driftsinntekt omfatter leieinntekter.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives lineært over forventet økonomisk levetid.

Varer

Varer er oppført i balansen til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap.

Enkelttransaksjoner

Det er ingen store enkelttransaksjoner i 2021.

Miljøforpliktelser

Det er opprettet en egen stiftelse som har som formål å sikre etterdrift av Trollmyra deponi. Stiftelsen tilføres årlige midler gjennom innkreving av gebyr.

Leieavtaler

Driftsmidler som leies på betingelser som i det vesentlige overfører de økonomiske rettigheter og forpliktelser til selskapet (finansiell leasing), aktiveres under driftsløsøre, inventar o.a. utstyr og medtas som forpliktelse under rentebærende langsiktig gjeld til nåverdi av minimumsleien. Driftsmidlene avskrives i henhold til plan og forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad.

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter periodens betalbare skatt som blir utlignet og forfaller til betaling i neste regnskapsår i tillegg til endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet etter gjeldende skattesats ved utgangen av regnskapsåret. Beregningen er foretatt på grunnlag av skattereduserende og skatteøkende midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Selskapets virksomhet knyttet til innsamling, deponering og energigjenvinning av husholdningsavfall defineres som monopolvirksomhet og er unntatt fra beskatning. Selskapet forventer positiv fremtidig inntjening på næringsdelen og forventer at det vil dekke balanseført utsatt skattefordel.

Pensjoner

Selskapets pensjonsansvar i forhold til den ordinære tjenstepensjonsordningen er dekket gjennom Kommunal Pensjonskasse (KLP). Selskapets ansatte gis rett til definerte fremtidige pensjonsytelser. Pensjonsytelsene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder.

I tillegg til den ordinære tjenstepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon (AFP) til aldersgruppen fra 62 til 64 år. AFP behandles som en ytelsesbasert pensjonsordning og er dekket gjennom Kommunal Pensjonskasse (KLP). Selskapets ansatte gis rett til definerte fremtidige pensjonsytelser. Pensjonsytelsene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Se note 15.

Note 2 Salgsinntekter

Selskapets salgsinntekter er i sin helhet knyttet til kjerneområdet innsamling, sortering, lagring, bearbeiding og videresalg av avfall. Salgsinntektene kommer hovedsakelig fra kommunene Gran, Jevnaker, Ringerike, Hole og Lunner.

Mor			Konsern	
2021	2020	Salgsinntekter fordeler seg slik:	2021	2020
12 762 144	13 178 643	Næringsavfall	12 762 144	13 178 643
0	0	Deponiavgift stat, næringsavfall	0	0
96 962 576	96 132 205	Husholdningsavfall	96 962 576	96 132 205
6 604 109	-2 459 112	Inntektsregulering Selvkost	6 604 109	-2 459 112
6 709 809	6 778 341	Gjenvinningsstasjoner	6 709 809	6 778 341
0	0	Deponiavgift stat, gjenvinningsstasjoner	0	0
22 110 398	14 614 003	Salg fraksjoner	22 110 398	14 614 003
7 419 021	5 829 022	Matavfall	7 419 021	5 829 022
9 305 156	9 177 734	Slam	9 305 156	9 177 734
2 744 552	2 776 795	Øvrige salgsinntekter	2 765 985	2 806 795
164 617 766	146 027 631	Sum salgsinntekter	164 639 199	146 057 631

Note 3 Sammenslåtte poster

Mor			Konsern	
2021	2020	Varekostnad fordeler seg slik:	2021	2020
3 354 203	4 700 963	Drift av deponi og energigjenvinning	3 354 203	4 700 963
13 327 017	11 348 859	Drift av gjenvinningsstasjon	13 327 017	11 348 859
56 961 614	53 069 449	Renovasjon	15 921 124	16 191 180
13 455 695	13 925 841	Restavfall til energigjenvinning	13 455 695	13 925 841
2 150 593	1 971 986	Drift av biogassanlegg	2 150 593	1 971 986
89 249 121	85 017 097	Sum varekostnad	48 208 631	48 138 828

Note 4 Varer

Mor			Konsern	
2021	2020	Posten varer i balansen består av:	2021	2020
95 492	294 933	Innkjøpte ferdigvarer	95 492	294 933

Note 5 Ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.

Mor			Konsern	
2021	2020	Lønnskostnader består av følgende poster:	2021	2020
20 663 540	17 993 597	Lønninger	39 546 302	34 592 080
3 430 328	2 690 867	Folketrygdavgift	6 391 090	5 107 206
2 741 038	1 936 821	Pensjonskostnader	3 631 264	2 732 915
934 348	761 384	Andre ytelser	1 282 332	1 386 967
27 769 255	23 382 669	Sum lønnskostnader	50 850 989	43 819 168
34	29	Antall årsverk	68	61

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	1 094 440	0
Annen godtgjørelse	78 192	498 520

Det foreligger ikke avtaler om godtgjørelser utover ordinær lønn til ledende personer.

OTP

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Revisor

Honorar til revisor fordeler seg slik mellom lovpålagt revisjon og andre tjenester:

Mor			Konsern	
2021	2020	Revisors honorar fordelt på tjenester:	2021	2020
76 750	125 000	Lovpålagt revisjon	114 250	195 698
45 000	45 000	Teknisk bistand årsregnskap og likningspapirer	45 000	45 000
2 500	183 741	Annen revisjonsrelatert bistand	37 850	254 516
124 250	353 741	Sum	197 100	495 214

Note 6 Miljøfond og Garanti for farlig avfall

Det er i 2021 ikke avsatt noe beløp til miljøfond. Avkastning av fondet skal benyttes til å støtte miljøtiltak i HRA's virkeområde.

Fondet utgjør: 375 000

I tillegg har HRA AS avsatt iht krav fra Statsforvalteren en garanti på kr 1 658 855 vedrørende farlig avfall på gjenvinningsstasjonene.

Note 7 Varige driftsmidler

Morselskap

	Tomter, bygn.m.v.	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar m.v.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	112 311 730	123 003 184	5 159 887	240 474 801
Årets tilgang	6 453 586	5 016 523	533 502	12 003 611
Årets avgang	-	-	54 200	54 200
Anskaffelseskost 31.12.	118 765 316	128 019 707	5 639 190	252 424 212
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr 01.01.	50 695 889	77 740 575	4 103 781	132 540 246
Tilbakeførte avskrivninger på avgang	-	-	-	-
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr 31.12.	57 269 226	89 204 074	4 627 823	151 101 123
Balanseført verdi pr 31.12	61 496 090	38 815 633	1 011 366	101 323 089
Årets avskrivninger	5 199 063	9 356 294	513 364	15 068 721
Årets nedskrivninger	1 374 273	2 107 205	10 678	3 492 156
Avskrivningssats	5-20%	10-30%	15-30%	

Hvert enkelt driftsmiddel vurderes særskilt og avskrives etter en lineær avskrivningsplan basert på antatt levetid.

På bakgrunn av en vurdering av resterende levetid har selskapet valgt å justere avskrivningsplanen for biogassanlegget og annet driftsløsøre, som har medført en økning i avskrivninger.

Konsern

	Tomter, bygn.m.v.	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar m.v.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	112 311 730	123 003 184	40 360 038	275 674 952
Årets tilgang	6 453 586	5 016 523	550 286	12 020 395
Årets avgang	0	0	134 867	134 867
Anskaffelseskost 31.12.	118 765 316	128 019 707	40 775 457	287 560 480
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr 01.01.	50 695 889	77 740 575	19 520 743	147 957 208
Tilbakeførte avskrivninger på avgang	0	0	0	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr 31.12.	57 269 226	89 204 074	25 532 174	172 005 474
Balanseført verdi pr 31.12	61 496 090	38 815 633	15 243 283	115 555 006
Årets avskrivninger	5 199 063	9 356 294	6 000 754	20 556 111
Årets nedskrivninger	1 374 273	2 107 205	10 678	3 492 156
Avskrivningssats	5-20%	10-30%	15-30%	

Balanseført verdi av leieavtaler

	2021	2020
Anskaffelseskost Driftsløsøre, inventar o.a utstyr	13 271 332	13 271 332
Akk. avskrivninger 31.12	-13 271 332	-10 782 957
Balanseført verdi 31.12	0	2 488 375

Årets avskrivninger på balanseførte leieavtaler
2 488 375 3 317 831

Hvert enkelt driftsmiddel vurderes særskilt og avskrives etter en lineær avskrivningsplan basert på antatt levetid.

Note 10 Antall aksjer, aksjeeiere m.v.

	Antall	Pålydende	Bokført
Ordinære aksjer	3 862	1 000	3 862 000

Eierstruktur

Aksjonærer pr 31.12.	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Ringerike kommune	1 776	46 %	46 %
Gran kommune	811	21 %	21 %
Lunner kommune	541	14 %	14 %
Jevnaker kommune	425	11 %	11 %
Hole kommune	309	8 %	8 %
	3 862	100 %	100 %

Note 11 Skatter

Mor		Konsern	
2021	2020	2021	2020
		Beregning av skattekostnad	
		Spesifikasjon av midlertidige forskjeller/utsatt skatt	
-10 246 766	-3 419 151	Anleggsmidler	-9 503 374
-1 732 000	-1 732 000	Omløpsmidler	-1 732 000
-341 938	-427 422	Gevinst- og tapskonto	-341 938
-3 731 498	-7 455 815	Gjeld og avsetninger	-3 731 498
0	0	Ligningsmessig underskudd til fremføring	0
2 033 855	2 033 855	Midlertidige forskjeller som ikke kan utlignes	1 337 371
-14 018 347	-11 000 533	Beregningsgrunnlag utsatt skatt	-13 971 439
-3 084 036	-2 420 117	Utsatt skatt/skattefordel, 22%	-3 073 716
		Spesifikasjon av beregningsgrunnlag for betalbar skatt	
553 190	1 367 941	Regnskapsmessig resultat før skatt	740 361
-609 051	98 506	Permanente forskjeller	-1 818 319
0	0	Konsernbidrag	0
3 017 814	1 622 820	Endring midlertidige forskjeller	4 178 904
2 961 953	3 089 267	Sum	3 100 946
0	0	Fremførbart ligningsmessig underskudd fra tidligere år	0
2 961 953	3 089 267	Beregningsgrunnlag for betalbar skatt	3 100 946
		Spesifikasjon av skattekostnad	
651 630	679 639	Betalbar skatt	682 208
0	0	Skatt på avgitt konsernbidrag	0
-663 919	-357 020	Endring utsatt skatt	-678 992
-12 289	322 618	Skattekostnad	3 217
			338 805

Note 12 Bundne midler

I posten bankinnskudd inngår følgende bundne midler:	Mor	Konsern
Bundne skattetrekksmidler	895 831	2 261 202

Note 13 Leieavtaler Mor/Konsern

Selskapet leier avfallsdeponeringsplass i Ringerike kommune frem til 17.01.2036.

Morselskapets leiebeløp for 2021: 296 759

Note 14 Regnskapsposter fordelt på virksomhetsområder i morselskapet

	Monopol	Næring	Sum
Driftsinntekter	119 165 414	45 452 352	164 617 766
Driftskostnader	-117 734 521	-45 254 597	-162 989 118
Driftsresultat	1 430 893	197 754	1 628 648
Netto finansposter	-798 453	-277 071	-1 075 524
Resultat før skattekostnad ifølge resultatregnskap	632 440	-79 316	553 124
Tilbakeført finansposter på monopolvirksomhet	798 453		
Beregnet normalavkastning på monopolvirksomhet	-1 430 893		
Beregnet resultat monopolvirksomhet etter selvkostprinsippet	0		
Gjeld til abonnenter etter selvkost pr 01.01.2021	-14 342 468		
Årets beregnede underskudd selvkost	6 604 109		
Beregnete renter	-215 951		
Gjeld til abonnenter etter selvkost pr 31.12.2021	-7 954 310		

HRA må forholde seg til selvkostprinsippet for monopolvirksomheten, dette omfatter innsamling og behandling av husholdningsavfall. Etter selvkostprinsippet tas det utgangspunkt i resultat før finansposter, men etter fradrag for beregnet avkastning av bokførte verdier på driftsmidler. Eventuelt overskudd etter selvkostprinsippet tilbakeføres som en inntektsreduksjon og overføres selvkostfond. Tilbakebetaling skal foretas over en periode på 3-5 år. Eventuelt underskudd etter selvkostprinsippet registreres som en inntektsøkning som også registreres mot selvkostfond. Innkreving foretas gjennom økte gebyrer over en periode på 3-5 år. Det beregnes renter av selvkostfond. For 2021 er det krevd inn kr 6 604 109 for lite i gebyrer på monopolvirksomheten. For tidligere år er det krevd inn kr 14 342 468 for mye i gebyrer, slik at ved utgangen av 2021 utgjør gjeld til abonnenter med kr 7 954 310.

Note 15 Pensjonsforpliktelser

Økonomiske forutsetninger:

Selskapets pensjonsforpliktelser er aktuarmessig beregnet pr. 31.12. Årets pensjonskostnad inngår i resultatregnskapet under lønn og andre personalkostnader. Ved beregning er det lagt til grunn følgende forutsetninger:

	31.12.2021	31.12.2020
Årlig avkastning	3,70 %	3,10 %
Diskonteringsrente	1,90 %	1,70 %
Lønnsregulering	2,75 %	2,25 %
Årlig vekst i grunnbeløp	2,50 %	2,00 %
Forventet pensjonsregulering	1,73 %	1,24 %

	31.12.2021 Sikret	31.12.2020 Sikret	Endring
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	50 213 131	41 348 949	8 864 183
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-42 037 100	-33 881 925	-8 155 174
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-5 298 945	-4 212 535	-1 086 410
Balanseført netto pensjonsforpliktelse	2 877 087	3 254 488	-377 402
Herav balanseført arbeidsgiveravgift	355 538	402 176	-46 638

Årets pensjonskostnad fremkommer slik:	2021	2020
Innbetalt til KLP	3 466 744	2 209 250
Ansattes trekk	-348 305	-308 060
Endring pensjonsforpliktelse	-377 401	35 631
Sum	2 741 038	1 936 821

Mor		Konsern	
2021	2020	2021	2020
568 328	508 653	568 328	508 653
568 328	508 653	568 328	508 653

Note 16 Investeringer i datterselskap og deltakerlignet selskap

Selskap	Forretnings- kontor	Eierandel	Balanseført verdi	Andel resultat 2021	Andel EK 2021
HRA Transport AS	Jevnaker	100,00 %	5 423 705	171 665	5 201 665
Sum			5 423 705	171 665	5 201 665
Mellomværende konsern - eliminert i konsernregnskapet				2021	2020
Kundefordringer/Leverandørgjeld				4 323 384	3 868 823
Andre fordringer/Annen kortsiktig gjeld				115 150	639 215
Konserntransaksjon - eliminert i konsernregnskapet				2021	2020
Salgsinntekter/Varekostnad				41 040 490	36 878 269

Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS utarbeider konsernregnskap hvor HRA Transport AS inngår.
Konsernregnskapet kan utleveres hos morselskapets kontor.

Note 17 Balanseført leasingavtaler

Oversikt over fremtidig minimumsleie	2021	2020
Neste år	0	2 818 000
1 til 5 år	0	0
Etter 5 år	0	0
Sum fremtidig minimumsleie	0	2 818 000

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS

Konklusjon

Vi har revidert Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS sitt årsregnskap.

Årsregnskapet består av:

- Selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- Konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav
- Gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og
- Gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen og annen informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke annen informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å

rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelse om samfunnsansvar.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

BDO AS

Kåre Rødssæteren
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Kåre Rødssæteren

Partner

På vegne av: BDO AS

Serienummer: 9578-5993-4-715257

IP: 188.95.xxx.xxx

2022-04-04 12:15:53 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>